یادداشت اختصاصی؛

باید مسیری‌های جدیدی برای اشتغال فارغ‌التحصیلان داروسازی ترسیم شود

■ سیدعلی فاطمی
نایب رئیس انجمن داروسازان ایران

بر اساس آمار قریب به ۹۰ درصد از فارغ‌التحصیلان رشته داروسازی جذب داروخانه‌ها می‌شوند که این با متوسط جهانی در این رابطه فاصله نسبتا زیادی دارد. لذا هرگونه بهبود در وضعیت اشتغال داروسازان باید با دو هدف صورت گیرد؛ نخست ایجاد زمینه‌های شغلی جدید برای فارغ‌التحصیلان داروسازی و دوم توسعه و ارتقاء کیفیت ارائه خدمات در داروخانه‌ها.

بسیاری از داوطلبان نخبه کنکور در هنگام انتخاب رشته، به این امید رشته داروسازی را انتخاب می‌کنند که در آینده به نحوی وارد فرآیند ساخت دارو شوند. بدیهی است که حدود ۱۲۰ کارخانه داروسازی داخلی توان جذب علاقه‌مندان از بین قریب به ۲۰۰۰ داروسازی که هر ساله وارد بازار کار می‌شوند را ندارند. از طرفی بسیاری از متقاضیان علاقه دارند تا دست به کارآفرینی بزنند، اما سرمایه و امکانات کافی برای تولید ندارند. به همین دلیل سال‌هاست که در کشورهای توسعه‌یافته، فاصله بین دانشگاه و صنعت را حلقه‌های واسطی به نام پارک‌های علم و فن آوری پر می‌کند.

ازاین‌رو واحدهای نوپای متکی بر فن آوری‌های جدید (استارت آپ‌ها) در این پارک‌ها مستقر می‌شوند و مراحل رشد را با کمک شتاب‌دهنده‌ها و مربی‌ها (منتورها) در مراکز رشد (انکوباتورها) طی می‌کنند تا به بلوغ کافی برای استقلال و تولید در شهرک‌های صنعتی برسند.

امروزه بسیاری از شرکت‌های بزرگ داروسازی دنیا روی استارت آپ‌های مستقر در مراکز توسعه فن‌آوری دارویی سرمایه‌گذاری‌های سنگینی انجام می‌دهند.

در کشور ما در سال‌های اخیر ایجاد پارک‌های علم و فن‌آوری خاص کالاهای سلامت در دستور کار قرار گرفته است و تاکنون چندین دانشگاه علوم پزشکی موفق به اخذ مجوز و راه‌اندازی این پارک‌ها شده‌اند که می‌توان به دانشگاه‌های تهران، اصفهان، ایران و مشهد اشاره نمود. البته واحدهای فن‌آور مستقر در این پارک‌ها با مشکلات متعددی برای فعالیت مواجه هستند که لازم است مورد توجه قرار گیرد.

از سوی دیگر در سال‌های اخیر با افزایش تعداد داروسازان کشور تقاضا برای تاسیس داروخانه روز به روز در حال افزایش است. آمارها نشان می‌دهد که با افزایش تعداد داروخانه به نسبت جمعیت در سال‌های اخیر، تعداد داروخانه‌هایی که اداره آنها توجیه اقتصادی ندارد، در حال افزایش است. حاشیه سود پایین دارو و هزینه زیاد داروخانه‌داری باعث شده تا داروخانه‌ها در ایران فقط با تعداد مراجعه‌کننده زیاد توجیه اقتصادی داشته باشند. در حالی که در اغلب کشورها، داروخانه‌ها با تعداد مراجعه‌کننده به مراتب کمتر، اقتصادی هستند. با توجه به اینکه افق پیش‌رو نشان‌دهنده تعداد بیشتر داروخانه به نسبت جمعیت در کشور است، از الان باید پیش‌بینی‌های لازم برای خدمت‌محور کردن داروخانه‌ها به‌جای کالا فروشی انجام شود.

طرح نسخه‌نویسی الکترونیک و ایجاد پرونده الکترونیک سلامت، پتانسیل‌هایی دارد که درصورت استفاده صحیح از آنها، امکان توسعه نقش داروسازان در فرآیند دارو درمانی وجود دارد. بدیهی است که در این صورت بیشتر از همه، مراجعه‌کنندگان و بیماران از خدمات داروسازان بهره می‌برند و این منجر به افزایش کارایی درمان، کاهش عوارض جانبی دارو درمانی و کاهش هزینه‌های ناشی از آن می‌شود. تجربه استفاده از خدمات داروسازان بالینی و بیمارستانی در بیمارستان‌های کشور موید این ادعاست.■

مژده‌ای آذر، عضو هیات مدیره انجمن داروسازان ایران:

به موتور تولید داروساز برای کشورهای دیگر تبدیل شده‌ایم

عضو هیات مدیره انجمن داروسازان ایران گفت: «متاسفانه کشور از مواهب سرمایه‌گذاری خود برای پرورش داروسازان جوان، نمی‌تواند بهره‌برداری کند و با این تعداد مهاجرت داروساز به خارج کشور، به موتور تولید داروساز نخبه برای کشورهای دیگر تبدیل شده‌ایم.»

به گزارش سپید به نقلاز فارس، رهبر مژده‌ای‌آذر گفت: «امروز در شرایطی هستیم که دشمن بیگانه ما را در محاصره اقتصادی قرار داده و در حقیقت یک جنگ را شروع کرده که هرچند بر اساس قانون‌های بین‌المللی، دارو جزو موارد تحریم نباید قرار بگیرد ولی دشمن، انتقال پول برای تهیه دارو را در تنگنا قرار داد، به این صورت که تامین برخی داروها برای تامین‌کنندگان با مشکل و اختلال مواجه شده است.»

وی ادامه داد: «با این حال همکاران ما مثل دوران جنگ تحمیلی ، لیاقت و توانایی خودشون را نشان داده‌اند و اجازه ندادند این مشکلات به عاملی برای برهم خوردن نظم دارویی کشور تبدیل شود، اما واقعیت این است که حفظ و پرورش این ظرفیت، نیاز به همراهی و مساعدت دولت برای گره‌گشایی از مشکلات داروسازان دارد.»

وی افزود: «در آستانه روز داروساز اگر بخواهیم لیستی از مهم‌ترین مشکلات داروسازان تهیه کنیم، باید اذعان کنیم یکی از مشکلات اساسی داروسازان، دخالت سازمان‌های دیگر در امور مربوط به دارو است. مسئله دیگر ضرورت واگذاری برخی امور اجرایی از سوی دولتمردان به انجمن داروسازان است.»

مژده‌ای‌آذر گفت: «بحث دیگر موضوع آینده شغلی داروسازان جوان است. متاسفانه کشور از مواهب سرمایه‌گذاری خود برای پرورش داروسازان جوان، نمی‌تواند بهره‌برداری کند و با این تعداد مهاجرت داروساز به خارج کشور، درواقع به یک موتور تولید داروساز نخبه برای کشورهای دیگر تبدیل شده‌ایم. در این رابطه موضوعی که اهمیت دارد، بحث سند توسعه اشتغال است که خواسته جدی انجمن داروسازان ایران است.»

عضو هیات مدیره انجمن داروسازان ایران در پایان اضافه کرد: «مطلب آخر بحث اقتصاد داروخانه‌ها است که دولت باید در این رابطه چاره‌اندیشی کند و دست از رویکردهایی که به اقتصاد داروخانه، آسیب می‌زند، بردارد. توقع این است که دولت و مجلس با همفکری، به گلایه‌های داروسازان توجه کرده و برای رفع این مشکلات چاره‌اندیشی کند.»■

مدت زمان ترخیص دارو چقدر است؟

معاون امور فنی و گمرکی گمرک ایران گفت: «وزارت صمت برای ترخیص ضایعات از گمرک موظف به صدور ثبت سفارش از محل واردات بدون انتقال ارز شده است و اغلب مواد دارویی و محصولات مربوطه در مسیر سبز انتخاب اظهارنامه تعریف شده‌اند.»

به گزارش سپید، مهرداد جمال‌ارونقی، معاون امور فنی و گمرکی گمرک ایران در گفت وگو با باشگاه خبرنگاران، در واکنش به ادعای یکی مسئولان مبنی‌بر اختلال در ترخیص دارو از گمرک اظهار کرد: «در بحث دارو و ترخیص مواد دارویی از گمرک، گمرکات اهمیت ویژه‌ای به ترخیص این کالاها قائل هستند به گونه‌ای که اغلب مواد دارویی و محصولات در مسیر سبز انتخاب اظهارنامه تعریف شده‌اند.»

وی ادامه داد: «مسیر سبز اظهارنامه یعنی کالاهای اعلام شده در این مسیر، بلافاصله پروانه الکترونیکی برای این اقلام صادر و مجوزهای قانونی آن به هنگام خروج این کالاها از گمرک اخذ می‌شود. یکی از مواردی که گمرک همکاری متقابل خوبی داشته است عبارتند از صدور حکم خروج برای محصولات دارویی و دارو علارغم اینکه شاید این کالاها دارای مشکلات ارزی یا مشکلات دیگری باشند.»

وی بیان کرد: «با اخذ مجوزهای قانونی بلافاصله احکام خروج داروها از گمرک صادر می‌شود و هیچ ایستایی درمورد کالاهای دارویی و تجهیزات دارویی وجود نداشته باشد. درنتیجه گمرک هیچ خللی برای ترخیص اقلام دارویی برای شرکت‌های واردکننده ایجاد نمی‌کند.»

جمال‌ارونقی تاکید کرد: «در خصوص محصولات دارویی گمرک مسیری با عنوان حداقل اسناد برای ترخیص اقلام را نیز در پیش گرفته است یعنی معمولا از وزارت بهداشت به‌صورت نامه الکترونیکی حداقل اسناد مورد نیاز برای ترخیص را به گمرکات ابلاغ کرده و ما نیز مجوز ترخیص آنها را با سرعت صادر می‌کنیم، اما در برخی از کالاهای دارویی این اسناد پس از گذشت ۲ ماه ابلاغ نشد و گمرک با مسئولیت خود نسبت به تمدید این مجوزها اقدام کرد تا کالاهای دیگری که وارد گمرک می‌شوند به علت ایستایی و مشکل قانونی یک کالای دیگر گرفتار نشوند.»

معاون امور فنی گمرکی گمرک ایران گفت: «حمل یکسره مواد دارویی و دارو یکی دیگر از تسهیلاتی است که گمرک در اختیار وزارت بهداشت قرار داده است که این حمل در گمرکاتی نظیر گمرک بندر امام خمینی (ره) به‌صورت شبانه‌روزی به وسیله پروازهای هوایی انجام می‌شود.» معاون امور فنی و گمرکی گمرک تصریح کرد: «یکی دیگر از تسهیلاتی که گمرک به واردکنندگان دارو ارائه می‌کند ترخیص داروهای که شاید دچار تفاوت تعرفه یا ارزش شده‌اند، گمرک این اجازه را به این اقلام می‌دهد تا بعد از ترخیص در زمان و موعد مقرر نسبت به پرداخت این تفاوت اقدام کند.»

وی با بیان اینکه ترخیص برخی داروهای مورددار فقط با مجوز وزارت بهداشت است، ادامه داد: «وزارت بهداشت در بحث تبصره ۴ فصل ۳۰ کتاب قانون مقررات صادرات و واردات، که مربوط به تمام محصولات دارویی مورددار که مدت تاثیر درمانی دارند، هیچ اظهارنظری نکرده بود. این قانون می‌گوید این نوع داروها درصورتی قابل ترخیص از گمرکات هستند که حداقل ۶۵ درصد از مدت قابل مصرف بودن این اقلام باقی مانده باشد؛ که این امر به صورت یک پیشنهاد از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی مطرح شد. عنوان کردیم اگر خود وزارت بهداشت به‌صورت موردی کالاهای اینچنینی را به ما معرفی کند و گمرک نیز بنا به تشخیص این وزارتخانه و دستگاه‌های نظارتی زمینه ترخیص این اقلام را به سرعت فراهم خواهد کرد.»■

اخبار

رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت هلال احمر:

کمبود دارویی در حج نداریم

رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت هلال‌احمر گفت: «کمبود دارویی در مراکز درمانی برای خدمت‌رسانی به حجاج نداریم و داروهایی که مصرف آنها زیاد بوده نیز مجددا خریداری شده‌اند.»

به گزارش سپید، محمدتقی حلی‌ساز با تأکید مجدد بر اینکه هیچ مشکلی در حوزه تامین دارو وجود ندارد، افزود: «سیاست ما بر تأمین نیازهای دارویی حجاج بوده و مشکل و کمبودی نیز تاکنون نداشته‌ایم؛ ضمن آنکه امسال روند خدمت‌رسانی و درمان بسیار بهتر بوده و شکایت‌ها به حداقل رسیده است.»

وی در پاسخ به طرح برخی مباحث نسبت به کمبود دارو، تصریح کرد: «یکی از بزرگ‌ترین اعتراضات زائران ما در سال گذشته، مربوط به این موضوع بود، اما امسال از همان روز نخست بر تأمین داروی مورد نیاز اصرار داشتیم که به همین منظور دارو به میزان کافی از کشور به عربستان منتقل کردیم و اگر موردی هم نیاز باشد از همین جا تأمین کرده و هیچ مشکلی در این حوزه نداشته و نداریم.»

حلی‌ساز اظهار کرد: «از ابتدای ایام حج تاکنون ۲۵۸ هزار و ۲۶۱ مورد ویزیت در مطب‌های مجموعه‌های هتلی و مراکز درمانی مکه و مدینه انجام شده است، ضمن آنکه ۳۲ هزار و ۹۹۲ مورد از زائران هم ویزیت تخصصی شده‌اند.»

وی افزود: «در این میان به‌رغم خروج حدود ۲۱ درصد حجاج از مکه، هم‌اکنون آمار مراجعات به مراکز درمانی و مطب‌ها در روزهای اخیر افزایش یافته؛ چنانکه روز گذشته بیش از ۲۰۰ مورد به اورژانس ما مراجعه داشتند که عموماً هم مشکل تنفسی ناشی از سن بالای حجاج و عدم رعایت مباحث بهداشتی و افزایش سرماخوردگی‌ها است.»

رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت هلال‌احمر گفت: «همچنین از ابتدای حج تاکنون یک هزار و ۵۷۶ نفر در بیمارستان مرکز پزشکی ما بستری شده‌اند و در روز گذشته نیز ۲۵ نفر از حجاج با علل مختلف در بیمارستان مرکز پزشکی حج و ۳ نفر در بیمارستان سعودی بستری شده‌اند.» وی افزود: «هم‌اکنون آمار بیماران بستری در بیمارستان هلال‌احمر در مکه ۴۳ نفر است که تحت درمان‌های مربوطه هستند.»■

نقش داروسازان در پیشگیری از بیماری‌ها

دبیر اجرایی همایش روز ملی داروسازی ایران گفت: «معتقدیم همکاران داروساز می‌توانند خدمات مشاوره‌ای در زمینه سالمندان، تغذیه، سلامت و پیشگیری از اعتیاد ارائه دهند.»

به گزارش سپید، محمد بقایی، دبیر اجرایی همایش روز ملی داروسازی ایران گفت: «همایش روز ملی داروسازی ایران که هرساله در روز پنجم شهریور برگزار می‌شود، بی‌شک فرصتی است تا جامعه داروسازی کشور، توان خویش را در عرصه خدمت معرفی کند.»

وی گفت: «واقعیت این است که حضور گسترده داروخانه‌های خصوصی در سطح شهرها و باز بودن در داروخانه‌ها به مدت زمان طولانی برای پاسخگویی به بیماران، فرصت ارزشمندی برای خدمت‌رسانی به مردم را فراهم کرده است که می‌تواند زمینه‌ساز بسیاری از فعالیت‌های ملی در حوزه سلامت باشد.»

بقایی ادامه داد: «همانگونه که درطرح ملی پایش فشار خون که با موفقیت توسط وزارت بهداشت اجرا شد داروسازان در سطح داروخانه‌های خصوصی می‌توانند نقشی مهم در پایش بسیاری از بیماری‌ها اعم از فشارخون، دیابت، بیماری‌های قلبی عروقی، انواع کنسر، چربی خون، بیماری‌های پوستی .... ایفا کنند.»

وی تصریح کرد: «ما در انجمن داروسازان ایران معتقدیم همکاران داروساز می‌توانند خدمات مشاوره‌ای در زمینه‌های مورد نیاز سالمندان، تغذیه، سلامت، پیشگیری از اعتیاد، کمک به حل مشکلات جنسی، کاهش مصرف سیگار و همچنین کاهش مصرف خودسرانه دارو ... ارائه کنند.»

دبیر اجرایی همایش روز ملی داروسازی ایران افزود: «این مشارکت ضمن کاهش هزینه‌های عمومی سلامت و درمان کشور در راستای اقدامات پیشگیرانه (مورد تائید وزارت بهداشت) در جهت جایگزینی درمان‌های گران‌قیمت، می‌تواند به اشتغال‌زایی داروسازان جوان کمک کند و کارایی داروسازان بخش داروخانه‌ایی را ارتقاء و فضای کسب و کار در داروخانه را بهبود دهد.»

وی گفت: «امسال در بخش بازآموزی این همایش تمرکز ویژه‌ای نیز به نقش داروسازان در تمامی عرصه‌های مرتبط با کالاهای سلامت‌محور اعم از تولید ، نظارت ، عرضه ، تحقیقات ... داریم و بی‌شک حضور پررنگ همکارن ما در این عرصه مهم و کلیدی تضمینی بر موفقیت بیشتر در خدمت‌رسانی به مردم ایران و ارتقاء کیفیت سلامت خواهد بود.»■